

Съдържание:

1. Регионален преглед .....	1
2. Български преглед .....	3

### 1. Регионален преглед: Законодателни и институционални реформи

**1 юни 2004, Чехия** – Влезна в сила *изменение на Наказателния кодекс*, което криминализира домашното насилие.

**18 май 2004, Азербайджан** – Прие се *нов Национален план* за действие, насочен към борбата с трафик на хора, предвиждащ подобрения на законодателната рамка, назначаването на национален координатор, създаване на специален полицейски отдел срещу трафика на хора, осигуряване на защита на свидетелите и координация на информацията и дейностите на държавните, неправителствените и международните организации, работещи по проблема. Според председателя на ОССЕ в Баку събитията в тази сфера бележат забележителен напредък на Азербайджан – от непризнаването на съществуването на трафик на хора през ноември 2002 до приемането на национален план.

**13 май 2004, Монголия** – Парламентът единодушно прие *Законопроект* за домашното насилие, за който женските организации в страната лобираха от 1996 година.

**Април 2004, Естония** – След тригодишни дискусии парламентът одобри *Закон* за равнопоставеност на половете, постановяващ създаването на комисия, която да състави национален план за равнопоставеност на половете за периода 2004-2008.

**16 март 2004, Украйна** – Украинският парламент осуети приемането на *три Законопроекта* за равнопоставеност между половете. Първият се отнася до елиминирането на всички форми на дискриминация на основата на пола, вторият до установяването на определени квоти за жени и мъже в листите на партийните кандидати, а третият засяга сексуалния тормоз на работното място. Отхвърлянето е окончателно, което означава, че законопроектите няма да могат да бъдат предложени отново на първо четене.

**15 март 2004, Албания** - За да се осигури по-ефективно съдебно преследване на трафика с цел проституция, през юни 2003 правителството подписа споразумение за *защита на свидетелите* с редица международни агенции и се откри офис в Тирана, предлагащ безплатни юридически консултации на жертвите на трафик.

**Март 2004, Полша** – Създаде се *междуведомствен екип*, контролиращ прилагането на националната програма за противодействие на трафика на хора.

**13 декември 2003, Русия** – Влязоха в сила *изменения на постановления* в Наказателния кодекс, забраняващи трафика на хора и определящи по-добра защита на жертвите.

**14 октомври 2003, Полша** – Горната камара на парламента одобри *нов Кодекс на труда*, забраняващ пряка и непряка дискриминация.

**Август 2003, Киргистан** – Парламентът прие *Закон*, криминализиращ трафика на хора. Нарушителите могат да бъдат осъдени от 3 до 20 години затвор.

**18 юли 2003, Хърватия** – Прие се *Закон* за равнопоставеност на половете. Законът регулира защитата от дискриминация на основа на пола посредством създадения за целта орган за равнопоставеност на половете.

**Май 2003, Румъния** – Прие се *нов Закон*, насочен към превенция и наказание на домашното насилие, който осигурява създаването на обществени и частни подслони и социални служби за жертвите на домашното насилие. Законът позволява насочването на обществени субсидии към частни организации, обслужващи жертвите на насилие, както и съдебни заповеди, които задължават насилниците да напуснат фамилния дом. Според коментара на Защитничките на човешките права от Минесота някои от клаузите възпрепятстват безопасността на жертвите на домашно насилие и подвеждането под отговорност на нарушителите. Като основни недостатъци са посочени: фокусът на закона върху защита на семейството, а не на жертвата на насилието; предвиждането на твърде голяма държавна намеса в случаите на домашно насилие, без да се отчитат желанията и нуждите на самата жертва, съществуването на риск от по-нататъшно виктимизиране на жертвата от страна на държавата чрез отнемане на децата ѝ и др.

**26 април 2003, Украйна** – Кабинетът издаде *постановление*, предвиждащо процедура за преразглеждане на домашното насилие, според която жертви или индивиди под заплаха от домашно насилие могат да представят оплакване пред редица държавни институции.

**Януари 2003, Киргистан** – Парламентът прие *Закон* за специална правна защита срещу домашното насилие.

**2002, Румъния** – Прие се *Закон* за равните възможности и равното третиране на мъжете и жените, който си поставя за цел да елиминира пряка и непряка сексуална дискриминация във всички сфери на обществения живот.

**15 ноември 2001, Украйна** – Парламентът прие *Закон* за превенция на домашното насилие. Според Защитничките на човешките права от Минесота той не успява да преодолее пречките, които Наказателният кодекс поставя пред жертвите на домашно насилие, търсеци обезщетение. Той узаконява и много митове за домашното насилие като този, че жертвите провокират насилниците. Не успява и да идентифицира ситуациите, в които е необходима полицейска намеса.

\*\*\*

### Български преглед

**Април 2004** – Фондация “П.У.Л.С.” започна едногодишен *проект* „Полицията – ефективен партньор в борбата срещу насилието над жени и деца, жертви на насилие”, финансиран от Фондация „Отворено общество”. Проектът цели сензитивизирането на представителите на полицията към проблема домашно насилие над жени и деца.

**5 - 7 март 2004** - В София се проведе *Шестата годишна национална среща* на неправителствените организации в България, ангажирани с проблемите на жените. Срещата се организира от Фондация “Център за изследвания и политики за жените”, на която се дискутира прилагането на трите закона, влизащи в сила от Януари 2004. В рамките на срещата бе организирана и кръгла маса на тема “Сътрудничеството между местната власт и НПО за решаване на проблемите и подобряване положението на жените”.

**1 януари 2004** – влезе в сила *Законът* за борба с трафика на хора, който въвежда мерки за превенция на трафик на хора, усъвършенства координацията между държавните органи и НПО и защитава жертвите на нелегалния трафик на хора. Законът е съставен в съответствие с Конвенцията на ООН срещу международната организирана престъпност и съблюдава допълнителния Протокол към Конвенцията за превенция, спиране и наказание трафика на хора, особено на жени и деца.

**1 януари 2004** – Влезе в сила *Законът* за Омбудсмана.

**1 януари 2004** – Влезе в сила *Законът* за защита от дискриминацията, който забранява всички форми на дискриминация и постига в голяма степен съответствие на достиженията на правото на ЕС.

**5 декември 2003, Велико Търново** – Фондация “Център за изследвания и политики за жените” финансира и проведе *Национален семинар* на жени, избрани в местната власт – избори 2003, в партньорство с Европейски информационен център, Велико Търново. Една от основните цели на събитието беше да се запознаят участничките със проектозакона за домашно насилие и закона за защита от дискриминацията с оглед прилагането на действащи модели на местно ниво.

**Октомври 2003** – завърши *проект* “Граждански мониторинг и статистика по дела свързани с домашното насилие като инструменти за промяна”, поставящ началото на нов метод за събиране на статистически данни за дела свързани с домашното насилие. Проектът се финансиран от Правната програма на Фондация “Отворено общество” и е съществен от Фондация “Български център за джандър изследвания” в партньорство с Асоциация “SOS – семейства в немилост”, гр. Варна.

**Септември 2003** – Фондация „Кеър Интернешънъл България” в партньорство с Фондация „П.У.Л.С.” започна *проект* „Превенция на трафика на хора от, към и през България”, финансиран от Община Виена.

**Август 2003** – Алавида – Великобритания чрез Фондация „Работилница за граждански инициативи” финансира *проект* “Да бъдем приятели”, целящ обмяна на опит за превенция на насилието над жени и деца между младежи от Фондация „П.У.Л.С.” и представители на SOS – гореща телефонна линия, гр. Никшич, Черна гора.

**Август 2003** – завърши *инициативата* за овластяване на жени жертви или потенциални жертви на трафик в България, целящ изграждане на Център за инициатива и овластяване към Фондация "Асоциация Анимус". Центърът подкрепя жени, оцелели от трафик, в процеса на реинтеграция чрез обучение за намиране на работа и овластяване.

**Май 2003** – Започна двугодишен проект на Сдружение “Център Мария” за овластяване на момичета в риск от трафик от Социално учебно-производствено заведение – Г. Оряховица.

**Януари 2003** – стартира пилотна схема за *сътрудничество* с полицията при оказване правна помощ на жени жертви на престъпления основани на пола, финансирана от Правната програма на Фондация “Отворено общество” и осъществена от Фондация “Български център за джендър изследвания”.

**2 юли 1996 г** - беше одобрен Българският *национален план* за действие в изпълнение на задълженията на Република България, поети на Четвъртата световна конференция на Обединените нации за жените (Пекин, 1995 г.). Предприетите мерки целят постигането на действително равенство и разгръщането на жените във всички сфери на обществения живот въз основа на устойчиво социално и икономическо развитие и утвърждаване изграждането на демократично гражданско общество.

\*\*\*

*Бюлетинът се изготвя от Център за изследвания и политики за жените, който е българският наблюдател в рамките на проекта Stop Violence Against Women (“Спрете насилието над жени”).*

За контакти:  
Център за изследвания и политики за жените  
ул. “Триадица” 6, ет. 1, офис 101,  
тел/факс: 02/ 980 6265  
e-mail: [cwsp@cwsp.bg](mailto:cwsp@cwsp.bg), [www.cwsp.bg](http://www.cwsp.bg)